

УДК 37.01

DOI 10.33514/1694-7851-2024-2/2-381-385

Ырысбаева А.А.

окутуучу

Ош мамлекеттик педагогикалык университети

Ош ш.

aisyrga160209@mail.ru

ЭЛЕКТРОНДУК БИЛИМ БЕРҮҮ РЕСУРСТАРЫ АРКЫЛУУ ОРТО МЕКТЕП ОКУУЧУЛАРЫНЫН КОМПЕТЕНЦИЯСЫН ЖОГОРУЛАТУУ

Аннотация: Бул макалада орто мектеп окуучуларынын компетенциясын калыптандырууда электрондук билим берүү ресурстарынын маанилүү ролу каралат. Санариптик доордо компетенттүүлүктү калыптандыруунун көп кырдуу аспектилерин изилдеп, онлайн окутуу куралдарынын потенциалын натыйжалуу пайдалануу үчүн комплекстүү стратегиялардын зарылдыгын баса белгиленди. Санариптик сабаттуулук, сынчыл ой жүгүртүү, маалыматты башкаруу жана кызматташуу көндүмдөрү сыяктуу ар кандай өлчөмдөрдү изилдөө менен электрондук билим берүү ресурстарынын окуучулардын окуу натыйжаларына тийгизген трансформациялык таасири белгиленди. Электрондук билим берүү ресурстары аркылуу орто мектеп окуучуларынын компетенциясын жогорулатуу боюнча дискурскка кошкон салымын камтыйт. Бул билим берүү трансформациясынын катализатору катары технологияны колдонуунун маанилүүлүгүн жана окуучуларды санариптик доордо ийгиликке жетүү үчүн зарыл болгон көндүмдөр жана мүнөздөр менен жабдуунун маанилүүлүгү каралып, окуучу эмнени билүү керектиги каралды.

Негизги сөздөр: билим берүү, электрондук ресурс, орто мектеп, окуучу, компетенттүүлүк, заманбап технологиялар

Ырысбаева А.А.

Преподаватель

Ошский государственный педагогический университет

г. Ош

aisyrga160209@mail.ru

ПОВЫШЕНИЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТАРШЕКЛАССНИКОВ С ПОМОЩЬЮ ЭЛЕКТРОННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ РЕСУРСОВ

Аннотация: В этой статье рассматривается важная роль ресурсов электронного обучения в формировании компетенций учащихся старших классов. Он исследует многогранные аспекты формирования компетенций в эпоху цифровых технологий, подчеркивая необходимость комплексных стратегий для эффективного использования потенциала онлайн-инструментов обучения. Путем изучения различных аспектов, таких как цифровая грамотность, критическое мышление, управление информацией и навыки совместной работы, было отмечено трансформационное влияние ресурсов электронного обучения на результаты обучения учащихся. Включает в себя вклад в дискурс о повышении компетентности учащихся средних школ с помощью ресурсов электронного обучения. В нем рассматривается важность использования технологий в качестве катализатора

образовательной трансформации и важность оснащения учащихся навыками и личностями, необходимыми для достижения успеха в эпоху цифровых технологий, и рассматривается то, что учащийся должен знать.

Ключевые слова: образование, Электронный ресурс, средняя школа, ученик, компетентность, современные технологии

Yrysbaeva A.A.

teacher

Osh State Pedagogical University

Osh c.

aisyrga160209@mail.ru

IMPROVING THE COMPETENCE OF HIGH SCHOOL STUDENTS WITH THE HELP OF ELECTRONIC EDUCATIONAL RESOURCES

Abstract: This article discusses the important role of e-learning resources in shaping the competencies of high school students. He explores the multifaceted aspects of competence formation in the digital age, emphasizing the need for comprehensive strategies to effectively harness the potential of online learning tools. By examining various aspects such as digital literacy, critical thinking, information management, and collaboration skills, the transformational impact of e-learning resources on student learning outcomes has been noted. It includes contributions to the discourse on improving the competence of secondary school students through e-learning resources. It examines the importance of using technology as a catalyst for educational transformation and the importance of equipping students with the skills and personalities necessary to succeed in the digital age, and examines what a student needs to know.

Keywords: education, Electronic resource, secondary school, student, competence, modern technologies.

Азыркы маалыматтык коомдо электрондук билим берүү ресурстарын натыйжалуу пайдалануу билим берүү процессинин негизги элементи болуп калууда. Бул жогорку класстын окуучулары үчүн билим берүүнүн калыптануу этабын башынан өткөрүп, санариптик доордо бойго жеткенге даярдануу үчүн өзгөчө маанилүү. Бул контекстте электрондук окутууну колдонуу боюнча компетенцияларды калыптандыруу ийгиликтүү окутууну жана андан кийинки кесиптик адаптацияны камсыз кылуу үчүн зарыл кадам болуп калат.

Электрондук окутуу ресурстарын пайдалануу жаатында жогорку класстын окуучуларынын компетенцияларын калыптандыруу процессин изилдөөгө багытталган. Бул процесстин ар кандай аспектилерине, анын ичинде электрондук платформалар менен иштөөнүн техникалык көндүмдөрүнө жана сынчыл ой жүгүртүүнү өнүктүрүүгө, өзүн-өзү уюштуруу көндүмдөрүнө жана онлайн чөйрөдө кызматташууга көңүл буруу керек. Электрондук билим берүү ресурстарын колдонуудагы заманбап тенденцияларды талдоо, жогорку класстын окуучуларына санариптик билим берүү мейкиндигинде ийгиликтүү багыттоо үчүн зарыл болгон негизги компетенцияларды аныктоо жана окуучуларда бул компетенцияларды өнүктүрүү үчүн билим берүү мекемелери жана педагогдор үчүн практикалык сунуштарды берүү зарыл. Электрондук окутуу ресурстарын пайдалануу жаатында жогорку класстын окуучуларынын компетенттүүлүгүн калыптандырууну изилдөө

педагогикалык практика үчүн да, билим берүүнүн санариптик трансформация процессин жалпы түшүнүү үчүн да маанилүү. Ал билим берүү программаларын өнүктүрүүнүн негизги багыттарын аныктоого жана мектеп практикасында заманбап билим берүү технологияларын натыйжалуу пайдаланууну камсыз кылууга жардам берет [1].

Азыркы заманда электрондук билим берүү ресурстарын пайдалануу билим берүү процессинин барган сайын кеңири таралган жана ажырагыс элементи болуп калды. Онлайн платформалар, интерактивдүү окуу материалдары, билим берүү колдонмолору жана видео сабактар окуучуларга каалаган убакта жана каалаган жерден кеңири билимге жана окуу ресурстарына мүмкүнчүлүк берет. Бул салттуу класстык окутуунун чектерин кеңейтүү жана окууну жекелештирүүнү колдоо аркылуу уникалдуу окуу мүмкүнчүлүктөрүн түзөт.

Электрондук окуу ресурстарын пайдалануу боюнча жогорку класстын окуучуларынын компетенттүүлүгүн калыптандыруу бир нече негизги аспектилерди камтыйт:

- Техникалык сабаттуулук: жогорку класстын окуучулары компьютер, интернет жана ар кандай электрондук шаймандар менен иштөө боюнча негизги көндүмдөргө ээ болушу керек. Буга онлайн платформаларда навигациялоо, издөө системаларын эффективдүү колдонуу, ошондой эле окуу программасынын негиздерин үйрөнүү кирет.
- Критикалык ой жүгүртүү жана маалыматты баалоо: маалыматтык ашыкча жана санариптик маалымат шартында жогорку класстын окуучулары критикалык ой жүгүртүүнү жана маалыматтын аныктыгын жана сапатын баалоо көндүмдөрүн өнүктүрүшү керек. Алар булактарды талдап, фактыларды текшерип, ошондой эле чыныгы маалымат менен дезинформацияны айырмалай билиши керек.
- Өзүн-өзү өнүктүрүү: электрондук билим берүү ресурстарын пайдалануу жогорку класстын окуучуларынан өзүн-өзү уюштуруу жана өз алдынча иштөө жөндөмдүүлүгүн талап кылат. Алар убактысын пландаштырып, артыкчылыктарды белгилеп, окуу материалдарын өз алдынча аткарып, окуу процессинде пайда болгон көйгөйлөрдү натыйжалуу чече алышы керек.
- Кызматташуу жана байланыш: электрондук билим берүү ресурстары окуучулардын ортосунда кызматташуу жана билим алмашуу үчүн уникалдуу мүмкүнчүлүктөрдү берет. Жогорку класстын окуучулары топтордо натыйжалуу иштеп, онлайн режиминде баарлашып, ой бөлүшүп, жамааттагы көйгөйлөрдү чече алышы керек [2].

Электрондук окутуу ресурстарын пайдалануу жаатында жогорку класстын окуучуларынын компетенцияларын ийгиликтүү калыптандыруу үчүн ар түрдүү педагогикалык ыкмаларды жана методикаларды колдонуу зарыл. Жогорку класстын окуучуларынын компетенттүүлүгүн өнүктүрүү үчүн практикалык сунуштар:

- Электрондук билим берүү ресурстарын окуу процессине интеграциялоо, интерактивдүү сабактарды жана тапшырмаларды түзүү.
- Окуучуларды санариптик сабаттуулуктун жана сынчыл ой жүгүртүүнүн негиздерине атайын курстар жана тренингдер аркылуу окутуу.
- Биргелешип иштөөнү жана окуучулар арасында билим алмашууну талап кылган кызматташтык долбоорлорду жана тапшырмаларды уюштуруу.
- Жекече окуу пландары жана тапшырмалары аркылуу өз алдынча окутууну колдоо жана өзүн-өзү уюштуруу көндүмдөрүн өнүктүрүү [3.156 б].

Электрондук окутуу ресурстарын пайдаланууда жогорку класстын окуучуларынын компетенттүүлүгүн калыптандыруу алардын заманбап санариптик чөйрөгө ийгиликтүү ыңгайлашуусу үчүн чоң мааниге ээ. Технология билим берүүнүн жана кесиптик ишмердүүлүктүн барган сайын маанилүү аспектиси болуп жаткан азыркы дүйнөдө электрондук билим берүү ресурстарын эффективдүү колдоно билүү зарыл көндүмгө айланууда. Электрондук окуу компетенттүүлүгүн өнүктүрүү жогорку класстын окуучуларына мектептерде да, эмгек рыногунда да жолуга турган заманбап куралдарды жана технологияларды үйрөнүүгө жардам берет. Алар онлайн платформаларда навигациялоону, издөө тутумдарын натыйжалуу колдонууну жана ар кандай программалар жана тиркемелер менен иштөөнү үйрөнүшөт. Мындан тышкары, бул компетенттүүлүк жогорку класстын окуучуларында сынчыл ой жүгүртүүнү өркүндөтөт. Интернетте көптөгөн маалыматтар бар жана аны талдоо, баалоо жана текшерүү жөндөмү өтө маанилүү. Электрондук ресурстар ар кандай маалыматтарга кеңири мүмкүнчүлүк берет жана окуучулар ишенимдүү жана ишенимсиз булактарды айырмалай алышы керек, ошондой эле берилген маалыматтарга сын көз менен карашы керек [5]. Мындан тышкары, электрондук билим берүү ресурстарын колдонуу жогорку класстын окуучуларына өздөрүнө ылайыктуу курстарды жана материалдарды тандап, окуу убактысын пландаштырып, тапшырмаларды өз темпинде аткара алышат. Бул алардын өзүн-өзү тарбиялоосун жана өз окуулары үчүн жоопкерчилигин өрчүтөт. Онлайн режиминде тармакташуу, баарлашуу жана кызматташуу жөндөмү азыркы дүйнөдө маанилүү көндүм болуп саналат. Электрондук билим берүү ресурстары дүйнөнүн ар кайсы бурчунан келген окуучулардын ортосунда кызматташуу жана билим алмашуу үчүн уникалдуу мүмкүнчүлүктөрдү берет. Бул жогорку класстын окуучуларына коммуникация көндүмдөрүн өнүктүрүүгө, ар кандай маданий контексттерге ыңгайлашууга жана жалпы долбоорлордо команда болуп иштөөгө мүмкүндүк берет. Ошентип, жогорку класстын окуучуларынын электрондук окутуу ресурстарын колдонуудагы компетенцияларын өнүктүрүү боюнча педагогикалык аракеттер аларга мектепте ийгиликтүү билим алууга гана жардам бербестен, аларды заманбап коомдун жана эмгек рыногунун тез өзгөрүп жаткан талаптарына даярдайт. Бул көндүмдөр окуучулардын кесиптик жана жеке өнүгүүсүнүн маанилүү пайдубалы болуп калат.

Жыйынтыгында азыркы дүйнөдө электрондук билим берүү ресурстарын пайдалануу билим берүү процессинин барган сайын маанилүү компоненти болуп калды. Санариптик доордо келечектеги карьерага жана жигердүү жашоого даярданып жаткан жогорку класстын окуучулары үчүн электрондук билим берүүдө компетенттүүлүктү калыптандыруу зарыл. Заманбап тенденцияларды жана жогорку класстын окуучулары талап кылган негизги компетенцияларды талдоонун негизинде техникалык сабаттуулукту, критикалык ой жүгүртүүнү, өзүн-өзү уюштуруу жана кызматташуу көндүмдөрүн камтыйт. Ар кандай педагогикалык методикалар жана электрондук билим берүү ресурстарын окуу процессине интеграциялоо аркылуу бул көндүмдөрдү өнүктүрүүнү колдоо билим берүү мекемелеринин жана педагогдордун маанилүү милдети болуп саналат. Электрондук билим берүү ресурстарын пайдаланууда жогорку класстын окуучуларынын компетенцияларын натыйжалуу калыптандыруу алардын заманбап санариптик чөйрөгө ийгиликтүү ыңгайлашуусуна өбөлгө түзөт, окутуу мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтет жана аларды маалыматтык коомго активдүү катышууга даярдайт [2]. Ошондой эле заманбап билим берүүнүн негизги милдети болгон окуучулардын инсандыгын, өз алдынчалыгын жана чыгармачылыгын өнүктүрүүгө жардам берет.

Адабияттар:

1. Абдрахманова, Г.И. Цифровые навыки населения [Текст] / Г.И. Абдрахманова, Г.Г. Ковалева, 2017. – [Электронный ресурс]. – URL: https://issek.hse.ru/data/2017/07/05/1171062511/DE_1_05072017.pdf (дата обращения: 09.07.2020).
2. Абдырахманов, Т.А. Компетентностный подход в современном образовании: Учебное пособие. [Текст] / Т.А. Абдырахманов, М.А. Ногаев. – Б.: 2011. – С.114.
3. Аванесов, В.С. Форма тестовых заданий. Учебное пособие для учителей школ, лицеев, преподавателей вузов и колледжей. 2 изд., переработанное и расширенное. [Текст] / В.С. Аванесов. – М.: Центр тестирования. – 2005. – С. 156.
4. Авдеев, А.Ю. Современный подросток в пространстве информационных технологий: психологический аспект [Текст] / А.Ю. Авдеев // Вестник Костромского государственного университета. Серия: Педагогика. Психология. Социокинетика. – 2012. – Т. 18(3). – С. 67-72.
5. Алымова, А.Окуучуларды баалоо. Жаңыча мамилелер жана усулдар: мугалимдер үчүн окуу методикалык куралы [Текст] / [А. Алымова, А. Буркитова, М. Мыкыева ж.б.]. – Бишкек, 2010. – 156 б.

Рецензент: кандидат педагогических наук, доцент Сейталиева Э.С.